

T. Alkotmánybíróság
1015 Budapest, Donáti u. 35-45
A Fővárosi Törvényszék útján

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG	
Ügyszám: IV/ 0 1 5 6 3 - 0 / 2019	
Érkezett: 2019 SZEPT 27.	
Példány: 1	Kezelőiroda:
Melléklet: 12 db	

Tisztelt Alkotmánybíróság!

Az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény 27. § alapján az alábbi

alkotmányjogi panaszt

terjesztem elő.

Kérem a tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy állapítsa meg a *Fővárosi Törvényszék 20.Bpkf.8922/2019/2. számú végzése* alaptörvény-ellenességét, és az Abtv. 43. §-ának megfelelően azt semmisítse meg, valamint ennek folytán kérem a *Szegedi Törvényszék 21.Bv.212/2018/16. számú végzésének* megsemmisítését is és ennek nyomán kérem a bíróság új eljárásának lefolytatását.

Kérelmem indokolásaként az alábbiakat adom elő:

I. Az indítvány benyújtásának törvényi és formai követelményei

1) A pertörténet és a tényállás rövid ismertetése, a jogorvoslati lehetőségek kimerítése

Alulírott M. [redacted] jogi képviselőm útján az alapvető jogokat sértő elhelyezési körülmények miatt kártalanítási kérelmet nyújtottam be a 2013. április 11. és 2019. január 17. közötti időszak vonatkozásában (2017. június 26. napján, majd 2018. április 22. napján és 2018. május 31. napján nyújtottam be panaszt és kártalanítás iránti kérelmet, mely kérelmeket a Törvényszék egyesített). Az EJEB felé kérelmemet 2016. április 22. napján nyújtottam be, az EJEB ezt 2016. május 02. napján vette nyilvántartásba.

Ügyemben a Fővárosi Törvényszék elsőfokon a 21.Bv.212/2018/16. számú végzésében a 2013. április 11. és 2015. június 28. időszak tekintetében a kártalanítási kérelmet elutasította arra hivatkozva, hogy számomra a 2015. június 29. és 2015. november 01. napja közötti időtartamban – 30 napot meghaladóan -126 napon át a jogszabályban előírt élettér biztosítva volt, amelyre tekintettel megállapítható az alapvető jogokat sértő elhelyezési körülmények megszűnése és mivel EJEB-hez címzett kérelmemet 2015. június 10. napját követően nyújtottam be, a kérelem benyújtásakor a jogsértés megszűnésétől számítottan több mint hat hónap telt el. Hivatkozott továbbá arra, hogy a Bv. tv. 436.§ (11) bekezdése szerint a (10) bekezdés esetén a 10/A.§ (4) bekezdésben meghatározott jogvesztő határidő e rendelkezés hatálybalépésének napjával kezdődik. A további kérelmezett időszak tekintetében az eljáró Törvényszék kártalanítást állapított meg részemre.

A végzés ellen határidőben fellebbezést nyújtottam be, melyben előadtam a következőket:

„A T. Törvényszék indokolásában azt írja, hogy mivel 2015. 06. 29. és 2015. 11. 01. között időszakra vonatkozólag folyamatosan 30 napnál tovább voltak a fogvatartás körülményei – legalábbis a mozgástér tekintetében – megfelelőek, ezért a korábbi időszakot a T. Törvényszék érdemi vizsgálat nélkül elutasítja. Álláspontom szerint, miután tárgyidőszakban a fogvatartotti körülményekből eredő sérelmekkel kapcsolatos hatékony jogorvoslat nem is létezett Magyarországon, ezért ügyfelem akkor, illetve korábban értelemszerűen 144/B.§ szerinti panaszt sem tudott benyújtani a Bv. intézet felé.

Közismert tény, amit maga a Bv tv is megerősít pl. a 436§ (10). bekezdés b. pontjában vagy a (12). bekezdés b. pontjában, hogy az alapvető jogokat sértő kártalanítási eljárás részint új jogintézményként került a hazai jogba 2017. január 1-ével, részint pedig az EJEB Magyarországot súlyosan elmarasztaló 2015. március 10-ei Varga és társai v. Magyarország pilot ítélet előírásainak, különösen a már elszenvedett és az EJEB-hez bejelentett egyéni sérelmek kompenzálásának a végrehajtásaként. A Bv. tv. 2017. január 1. napja előtt nem tette lehetővé a hazai fórumok előtt a kártalanítás igénylését, korábban eleve lehetetlen volt a 144/B.§ szerinti panasz benyújtása, a fogvatartotti körülményekből eredő sérelmekkel kapcsolatos hatékony jogorvoslat nem is létezett Magyarországon.

Az I. fokon eljárt büntetés-végrehajtási titkár bizonyítás felvétele nélkül, iratok alapján hozott döntést. Pusztán az iratok alapján nem vitatható módon elutasítható a kérelem azon napok vonatkozásában, amikor négyzetcentiméterre pontosan 24,00 m²-nek meghatározott szabad életterű zárkában 6 főt helyeztek el. Azonban véleményem szerint annak ellenére, hogy a 24,00 m²-es adatot hivatalos adatszolgáltatás keretében az érintett bv intézet, a Budapesti Fegyház és Börtön (BFB) nyújtotta a PKTTR kimutatás keretében, ésszerű aggályként felvethető, hogy ha mindössze egyetlen négyzetcentiméterrel (!) kisebb zárkák szabad élettere, akkor a fellebbezett ítéletben szereplő napok számát 97-el, az eredeti végzés szerinti mennyiség mintegy ötödével emelni kellene.

Úgy vélem, hogy szó szerint ennyire kicentizett helyzetben – a zárkák újra meszelése egymagában lényegesen több mint 1 cm²-el csökkenti a szabad mozgástér mértékét – amikor a körülmények minimális változása a meghozott végzést ilyen nagy, egyharmados mértékben érinti, ésszerű indítvány független igazságügyi szakértő kirendelése, aki a helyszínen, korszerű technikai eszközökkel ellenőrizni tudja az intézeti adatszolgáltatás pontosságát. Ennek sem a költség-, sem az időigénye nem lenne olyan nagy, ami ésszerűtlenné tenné a bizonyítás lefolytatását.

Tehát a Bv tv. 50.§ (4) bekezdése alapján indítványozom tárgyalás tartását, valamint még a tárgyalás megtartása előtt igazságügyi műszaki szakértő kirendelését a BFB B objektum BB-J-1-102, BB-J-2-214 és BB-J-3-317. számú zárkáinak felmérésére, ezen zárkák szabad életterének szakértői bizonyossággal történő megállapítására.

A fenti, elméleti okfejtést alátámasztja, hogy kérésemre egy másik, műszaki egyetemi végzettséggel rendelkező ügyfelem a fogvatartotti lehetőségekhez képest ugyancsak elvégezte egy zárka felmérését a B objektumban, és neki lényegesen a 24,00 m² alatti érték jött ki a szabad életterre. ”

Ezt követően a másodfokon eljáró bíróság az **20.Bpkf.8922/2019/2. számú** végzésében az elsőfokú végzést helybenhagyta.

2) A jogorvoslati lehetőségek kimerítése

Az **Abtv. 27. § b) pontjában, a 30. § e) pontjában és 31. §-ában** foglaltakra hivatkozva kijelentem, hogy az ügyben jogorvoslati jogaimat kimerítettem, további, érdemi és hatékony jogorvoslat a magyar jogszabályok szerint részemre biztosítva nincs. **Az Abtv. 27. §-ban** foglaltaknak megfelelően a támadott döntés, az eljárást véglegesen lezáró, érdemi döntés, mely ellen – az alkotmányjogi panaszt leszámítva – belföldi jogorvoslatnak helye nincs.

Ügyemben a Fővárosi Törvényszék elsőfokon a 21.Bv.212/2018/16. számú végzésében a kártalanítási kérelmemet a 2013. április 11. és 2015. június 28. időszak tekintetében elutasította, mely döntés ellen fellebbezést terjesztettem elő határidőben, azonban a másodfokon eljáró bíróság az **20.Bpkf.8922/2019/2. számú** végzésében az elsőfokú végzést helybenhagyta. Erre tekintettel – mivel így más jogorvoslati lehetőség már nem áll fenn – az Alkotmánybírósághoz fordulok.

Az **Ügyrend 26. § (2) bekezdésére** figyelemmel kijelentem, hogy az ügyben felülvizsgálati eljárás nincs folyamatban, arra törvényi lehetőség sincsen.

Perújítást nem kezdeményeztem.

3) Az alkotmányjogi panasz benyújtásának határideje

Az **Abtv. 30. § (1) bekezdése és az Ügyrend 28. § (1) bekezdése** alapján nyilatkozom, hogy a Fővárosi Törvényszék **20.Bpkf.8922/2019/2. számú**, másodfokú, jogerős végzését 2019. július 12. napján, elektronikus úton kézbesítették a jogi képviselő részére, így az **Abtv. 30. § (1) bekezdése** szerinti határidő (az alkotmányjogi panasz benyújtására alapjául szolgáló bírói döntés közlésétől számított 60 nap) megtartásra került, az alkotmányjogi panasz a törvényes határidőn belül kerül benyújtásra.

4) Az indítványozó érintettségének bemutatása

Az **Abtv. 27. § -ban foglaltakra** hivatkozással kijelentem, hogy az egyedi ügyben való érintettségem megállapítható, mert a kártalanítási ügy elítelt/kérelmezője voltam. Ezt a csatolt ítéletekkel igazolom.

Alulírott [REDACTED] jogi képviselőm útján kártalanítási kérelmet nyújtottam be a 2013. április 11. és 2019. január 17. közötti időszak vonatkozásában, mely kérelmezett időszak egy része, a 2013. április 11. és 2015. június 28. időszak tekintetében a kártalanítási kérelmet a Törvényszék első és másodfokon is elutasított.

5) Annak bemutatása, hogy az állított alapjogsérelem a bírói döntést érdemben befolyásolta vagy a felmerült kérdés alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés

Álláspontom szerint a Fővárosi Törvényszék **20.Bpkf.8922/2019/2. számú**, másodfokú végzése nem felel meg a fent leírt céloknak, és miután a jogszabályok szövegét elsősorban azok céljával és az Alaptörvénnyel összhangban kell értelmezni, így az **20.Bpkf.8922/2019/2. számú** végzésben alkalmazott jogértelmezés felveti az alaptörvény-ellenességet.

Indokolásul előadom, mely indokolást a 3154/2019. (VII. 3.) AB határozata is alátámaszt, hogy a T. Törvényszék ezen jogértelmezése téves és visszaható hatályú jogalkalmazás tilalmába ütközik, hiszen jogszabály a hatályba lépését megelőző időre nem állapíthat meg kötelezettséget. A T. Törvényszék olyan körülményt értékelt terhemre, amelynek 2015-2016-ban nem tehettem eleget, hiszen ilyen kötelezettsége és az igényérvényesítésre előírt jogvesztő határidő még nem is létezett, az nem volt hatályban, ugyanis a kártalanításra lehetőséget biztosító jogszabályi rendelkezések 2017. január 1. napján léptek hatályba, így a korábbi sérelmekkel kapcsolatos kártalanítási kérelmekre vonatkozó jogvesztő határidő egységesen 2017. január 1. napjától indul a Bvtv. átmeneti rendelkezéseinek megfelelően.

A hivatkozott AB határozat IV. részének [33] bekezdése a következőket állapítja meg:

„[33] A jogalkotó a Bvtv. Átmeneti rendelkezéseinek Módtv. általi kiegészítésével a kártalanítási igény lehetőségét kiterjesztette - mások mellett - azokra az elítéltekre, illetve az egyéb jogcímen fogvatartottakra is, akiknek az alapvető jogokat sértő elhelyezési körülményekből eredő korábban bekövetkező sérelme a módosítás hatálybalépése előtt egy éven belül megszűnt [lásd: Bvtv. 436. § (10) bekezdés a) pont]. E különleges esetekre a kártalanítás általános szabályaihoz képest bizonyos körben - értelemszerűen - eltérő rendelkezések megállapítására volt szükség, így a jogalkotó egyértelművé tette, hogy utóbbi esetkörben az igény benyújtására nyitva álló jogvesztő határidő egységesen a módosítás hatálybalépésének időpontjától, azaz 2017. január 1. napjától kezdődik. Ezenkívül ezekben az esetekben - magától értetődően - nem előfeltétele a kártalanítási igény bejelentésének a korábban említett és kizárólag a módosítás hatálybalépésével egyidejűleg megteremtett panaszlehetőség kimerítése sem [lásd: Bvtv. 436. § (11) bekezdés].”

Továbbá „[37] 4.2. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a Bvtv. 10/A. § (4) bekezdés utolsó mondata nyilvánvalóan az új kártalanítási jogintézmény hatálybalépését - azaz 2017. január 1. napját - követően előforduló megszakadási körülmények tekintetében alkalmazandó. Ez a jogszabály szövegéből is egyértelműen következik, hiszen az értelmező rendelkezés alkalmazási körét egyértelműen a 10/A. § (4) bekezdés - a rendelkezés szóhasználata szerint: "[e] bekezdés"- vonatkozásában állapítja meg.

[38] A Bvtv. indítványozóra irányadó átmeneti szabályai, így a 436. § (10) és (11) bekezdései azonban nem tartalmazzák a fenti, megszakadásra vonatkozó előírást, sőt, kifejezetten rögzítik, hogy a jogvesztő határidő 2017. január 1. napjától indul (vesd össze: 3295/2018. (X. 1.) AB határozat, Indokolás [28]).

[39] A fentiek alapján az Alkotmánybíróság arra a következtetésre jutott, hogy a másodfokú bíróság - az átmeneti rendelkezéseket figyelmen kívül hagyva - a Bvtv. 10. § (4) bekezdésének alkalmazásával olyan körülményt értékelt az indítványozó terhére, amelynek 2017. január 1. napját megelőzően nem tehetett eleget. Magától értetődő ugyanis, hogy a fentiekben említett időszakban még nem is létező jogintézmény vonatkozásában előírt kötelezettség (igényérvényesítési határidő) betartása fogalmilag kizárt a jogintézmény hatálybalépését megelőzően."

II. Az alkotmányjogi panasz benyújtásának érdemi indokolása

1) Az Alaptörvény megsértett rendelkezéseinek pontos megjelölése

Az Alaptörvény **B. cikk. (1) bekezdésében** foglalt jogállamiság követelménye.

Az Alaptörvény **I. cikkben** foglalt, az alapjogok korlátozhatóságának követelménye

Az Alaptörvény **II. Cikkben** foglalt, emberi méltósághoz való alapjog érvényesülésének követelménye.

Az Alaptörvény **III. cikk (1) bekezdése**, mely szerint senkit sem lehet kínzásnak, embertelen, megalázó bánásmódnak vagy büntetésnek alávetni.

Az Alaptörvény **E Cikk (1) bekezdése** szerinti, a jogbiztonság alkotmányos követelménye.

2) A megsemmisíteni kért bírói döntés alaptörvény-ellenességének indokolása

Ahogy az fentebb is jeleztem, álláspontom szerint a Fővárosi Törvényszék **20.Bpkf.8922/2019/2. számú**, másodfokú végzése nem felel meg a kártalanítás jogintézményéhez kötődő céloknak, és miután a jogszabályok szövegét elsősorban azok céljával és az Alaptörvénnyel összhangban kell értelmezni, így az **20.Bpkf.8922/2019/2. számú** végzésben alkalmazott jogértelmezés felveti az alaptörvény-ellenességet, mivel visszahatólagosan alkalmazta a Fővárosi Törvényszék a Bv. tv-ben 2017-től hatályos rendelkezéseit.

A Bv. tv 2017. évi módosításával bevezetett kártalanítás jogintézménye éppen az Alaptörvény **III. cikk (1) bekezdésének** – és ezzel együtt a már írt Emberi Jogok Európai Egyezménye **3. cikkének** – megsértését kellene, hogy ellensúlyozza. Alapvető cél kellene, hogy legyen a már elszennvedett jogsérelem kompenzálása, a Bv. tv-ben megfogalmazott szabályok keretei között – természetesen figyelembe véve a módosító törvény Indokolásában foglaltakat is, hiszen így tud érvényre jutni a jogalkotó valódi akarata, és így lesz vélhetően összhangban a preambulumban megfogalmazott céllal és az Alaptörvénnyel. Utólagosan kialakított, minden korábbi – és az Indokolásban megfogalmazott – jogértelmezéssel szembemenő joggyakorlat, melynek eredményeként rendkívül sok kártalanítási kérelem elutasítható – egyáltalán nem szolgálja a jogintézmény célját, sem az Alaptörvényben megfogalmazott jog érvényre juttatását, és a jogbiztonságot is veszélyezteti.

Álláspontom szerint a Fővárosi Törvényszék **20.Bpkf.8922/2019/2. számú**, másodfokú végzése nem felel meg a fent leírt céloknak, és miután a jogszabályok szövegét elsősorban

azok céljával és az Alaptörvénnyel összhangban kell értelmezni, így az **20.Bpkf.8922/2019/2.** számú végzésben alkalmazott jogértelmezés felveti az alaptörvény-ellenességet.

Indokolásul előadom, mely indokolást a **3154/2019. (VII. 3.) AB határozata** is alátámaszt, hogy a T. Törvényszék ezen jogértelmezése téves és visszaható hatályú jogalkalmazás tilalmába ütközik, hiszen jogszabály a hatályba lépését megelőző időre nem állapíthat meg kötelezettséget. A T. Törvényszék olyan körülményt értékelt terhemre, amelynek 2015-2016-ban nem tehettem eleget, hiszen ilyen kötelezettsége és az igényérvényesítésre előírt jogvesztő határidő még nem is létezett, az nem volt hatályban, ugyanis a kártalanításra lehetőséget biztosító jogszabályi rendelkezések **2017. január 1. napján léptek hatályba**, így **a korábbi sérelmekkel kapcsolatos kártalanítási kérelmekre vonatkozó jogvesztő határidő egységesen 2017. január 1. napjától indul a Bvtv. átmeneti rendelkezéseinek megfelelően.**

A hivatkozott AB határozat IV. részének [33] bekezdése a következőket állapítja meg:

*„[33] A jogalkotó a Bvtv. Átmeneti rendelkezéseinek Módtv. általi kiegészítésével a kártalanítási igény lehetőségét kiterjesztette - mások mellett - azokra az elítéltekre, illetve az egyéb jogcímen fogvatartottakra is, akiknek az alapvető jogokat sértő elhelyezési körülményekből eredő korábban bekövetkező sérelme a **módosítás hatálybalépése előtt egy éven belül megszűnt** [lásd: Bvtv. 436. § (10) bekezdés a) pont]. **E különleges esetekre a kártalanítás általános szabályaihoz képest bizonyos körben - értelemszerűen - eltérő rendelkezések megállapítására volt szükség, így a jogalkotó egyértelművé tette, hogy utóbbi esetkörben az igény benyújtására nyitva álló jogvesztő határidő egységesen a módosítás hatálybalépésének időpontjától, azaz 2017. január 1. napjától kezdődik.** Ezenkívül ezekben az esetekben - magától értetődően - **nem előfeltétele a kártalanítási igény bejelentésének a korábban említett és kizárólag a módosítás hatálybalépésével egyidejűleg megteremtett panaszlehetőség kimerítése sem** [lásd: Bvtv. 436. § (11) bekezdés].”*

Továbbá „[37] 4.2. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a **Bvtv. 10/A. § (4) bekezdés utolsó mondata nyilvánvalóan az új kártalanítási jogintézmény hatálybalépését - azaz 2017. január 1. napját - követően előforduló megszakadási körülmények tekintetében alkalmazandó.** Ez a jogszabály szövegéből is egyértelműen következik, hiszen az értelmező rendelkezés alkalmazási körét egyértelműen a 10/A. § (4) bekezdés - a rendelkezés szóhasználata szerint: "[e] bekezdés"- vonatkozásában állapítja meg.

[38] A Bvtv. indítványozóra irányadó **átmeneti szabályai**, így a 436. § (10) és (11) bekezdései azonban **nem tartalmazzák a fenti, megszakadásra vonatkozó előírást, sőt, kifejezetten rögzítik, hogy a jogvesztő határidő 2017. január 1. napjától indul** (vesd össze: 3295/2018. (X. 1.) AB határozat, Indokolás [28]).

[39] A fentiek alapján az Alkotmánybíróság arra a következtetésre jutott, hogy a másodfokú bíróság - az átmeneti rendelkezéseket figyelmen kívül hagyva - a Bvtv. 10. § (4) bekezdésének alkalmazásával olyan körülményt értékelt az indítványozó terhére, amelynek 2017. január 1. napját megelőzően nem tehetett eleget. Magától értetődő ugyanis, hogy **a fentiekben említett időszakban még nem is létező jogintézmény vonatkozásában előírt kötelezettség**

(igényérvényesítési határidő) betartása fogalmilag kizárt a jogintézmény hatálybalépését megelőzően.”

Miután a hivatkozott a 3154/2019. (VII. 3.) AB határozata fellebbezésekre nyitva álló határidőt követően keletkezett, így arra fellebbezésemben hivatkozni nem tudtam.

3. Egyéb nyilatkozatok és mellékletek

1) Nyilatkozat arról, ha az indítványozó kezdeményezte-e a bíróságon az alkotmányjogi panasszal támadott bírósági ítélet végrehajtásának felfüggesztését.

Nyilatkozom, hogy nem kezdeményeztem a bíróságon az alkotmányjogi panasszal támadott bírósági ítélet végrehajtásának felfüggesztését.

2) Az Abtv. 30. § b) pontjában foglaltakra hivatkozva kijelentem, hogy a panaszban felvetett konkrét alkotmányossági problémát az Alkotmánybíróság – legjobb tudomásom szerint – sem a konkrét ügyben, sem absztrakt vizsgálat keretében) érdemben nem vizsgálta és nem bírálta el.

3) Ügyvédi meghatalmazás eredeti példánya, vagy jogtanácsosi igazolvány másolata, ha az indítványozó jogi képviselővel jár el. (Melléklet)

Az Abtv. 51. § (1) és (3) bekezdése, valamint az Ügyrend 25. § (5) bekezdése és 27. § (1) bekezdése alapján a jogi képviseletet ügyvédi meghatalmazással igazolom; benyújtás során a jogi képviselő az Ügyrend 27. § (4) bekezdésében foglaltak szerint járt el.

4) Nyilatkozat az indítványozó személyes adatainak nyilvánosságra hozhatóságáról (Melléklet)

Az adatkezelés körében úgy nyilatkozom, hogy az indítványozó nem közszereplő, nem járul hozzá adatai nyilvánosságra hozatalához, hozzájárul azonban az indítványában foglalt jogilag releváns tények, adatok és körülmények nyilvános közléséhez.

5) Az érintettséget alátámasztó dokumentumok egyszerű másolata (Mellékletek)

Fővárosi Törvényszék 21.Bv.212/2018/16. számú végzése

Védőm által benyújtott fellebbezésem

Fővárosi Törvényszék 20.Bpkf.8922/2019/2. számú végzése

Fővárosi Törvényszékhez benyújtott kérelem

Az EJEB-hez benyújtott kérelem

Kelt: Budapest, 2019. szeptember 9.

Dr. FAHIDI GERGELY
ügyvéd
1122 Budapest, Abos u.23/c.
Tel./Fax: 06-1-426-0145
Adószám: 50232338-2-41

